

Kartlegging av mulig smitte i mædisonen 2021-22.

2.oktober 2019 ble Forskrift om sone for å hindre spredning av mædi i visse kommuner i Trøndelag innført. Forskriften legger begrensninger på kontakten mellom besetninger innen sonen og inn i og ut av sonen. Forskriften kom etter påvisninger av mædi i sauehold i Nord-Trøndelag.

Følgende kommuner er omfattet av forskriften: Nærøysund, Leka, Namsskogan, Røyrvik, Namsos, Høylandet, Flatanger, Overhalla, Grong, Lierne, Snåsa, Steinkjer, Inderøy, Indre Fosen, Verdal, Frosta, Levanger, Stjørdal, Meråker, Osen, Åfjord og Ørland.

Forskriften finnes på Lovdata og på mattilsynets hjemmesider.

Kartlegging av smitte i sonen

Besetninger med kjent smittekontakt til besetninger med påvist mædi, prøvetas og følges opp av Mattilsynets inspektører.

Det er i tillegg behov for å undersøke om det ligger smitte utenfor de kjente kontaktene til utbruddsbesetningene. Dette gjør vi ved å prøveta besetningene innenfor sonen.

Privatpraktiserende veterinærer prøvetok så å si alle kjente sauehold i mædisonen i 2019-20 på vegne av Mattilsynet. Vi skal i 2021-22 gjennomføre en ytterligere prøvetakingsrunde.

Om prøvetakingen i 2021-2022

Vi prøvetar i første omgang sauehold som vil flytte sau i høst (selge, låne ut, bytte). Slik vil vi ha en oppdatert smittestatus i forkant av at livdyr flyttes innen mædisonen i høst, og hindre eventuell spredning av smitte.

Sauehold på helårs utegang skal vi prøveta i høst uavhengig av livdyrtrafikk. Eventuelle besetninger vi ikke lykkes med å prøveta i høst må vente til forsommeren 2022. Vi håper dette blir så få som mulig, men for eksempel vær og vind kan skape utfordringer i gjennomføringen.

Vi har økt antallet dyr som vi skal prøveta i hver besetning til maksimalt 100 dyr. Slik øker vi sannsynligheten for å finne smitte i eventuelle besetninger med lav prosentandel smittede dyr. Dette betyr at i en besetning med mindre enn 100 vinterføra dyr skal vi prøveta alle over et år. I en besetning med over 100 vinterføra dyr, skal vi prøveta 100 sauer.

Det er viktig at så å si hele flokken er sanket heim ved prøvetakinga slik at utvalget av dyr blir best mulig.

Vi skal ta individuelle blodprøver av de eldste sauene i besetningene. I tillegg skal alle innkjøpte/overførte sauer prøvetas – begrenset oppad til de 15 eldste.

Prøvene må tas ut etter en ukeplan da vi må styre uttaksperiode. Dette fordi Veterinærinstituttet er svært presset på analysevolum og at vi har avtale om en maksimal prøveinngang per uke i kartleggingen.

Vi vil komme tilbake med informasjon rundt prøvetaking i resterende sauehold i sonen.

08.09.2021

Vilkår for å kunne flytte sau innen mædisonen og gyldighet av testresultatene

For å kunne flytte sau innen mædisonen kreves en gyldig, negativ besetningsstatus. Besetninger som vi prøvetar i kartleggingen i høst med negativt resultat, vil kunne flytte dyr (selge, låne ut, bytte...) innen sonen. Resultatene er gyldige i 18 måneder (nylig endret fra tidligere 15 måneder med endret soneforskrift).

De fleste sauehold som ble prøvetatt i forrige kartlegging (2019-2020) vil ikke lenger ha gyldige testresultater og kan derfor ikke flytte sau innen sonen basert på denne prøvetakingen.

For båndlagte besetninger er det ikke tillatt å flytte dyr ut eller inn av besetningen. Ved særlig behov må Mattilsynet kontaktes.

Forberedelser saueholder skal gjøre før og i forbindelse med prøveuttak

Det er viktig for saueholder, veterinær og for dyra at prøvetakingen går effektivt og greit unna. Det er derfor avgjørende at saueholderne gjør noen forberedelser.

Nødvendig utstyr for å fange inn og fiksere dyra skal være tilgjengelig, og nødvendig bistand skal ytes ved prøvetakinga (dyrehelseforskriften § 16).

Det gis ikke kompensasjon til dyreholder for arbeidet med slik tilrettelegging.

- Sauene må være samlet på ett sted/stå i fjøset ved prøvetaking
- Saueholder må på forhånd ha laget ei liste med individnummer over de sauene som skal prøvetas. Innkjøpte dyr merkes særskilt på lista.
- Saueholder må stille med nok folk til å få fram og holde sauene som skal prøvetas
- Saueholder må ha klippet sauene i halsområdet på forhånd slik at halsåren er synlig/kan føles
- Si også fra dersom sauen ikke er født i besetningen (innkjøpt).
- Saueholder må ha et system for sortering eller merking slik at de som allerede er prøvetatt kan skilles fra de andre
- Det bør være et sted der veterinæren kan sette prøvetakingsutstyr/papirer underveis i prøvetakinga

Privatpraktiserende veterinærer vil kontakte saueholderne og avtale tidspunkt for prøvetaking og samtidig skissere forventninger til forberedelsene de må gjøre for at prøveuttaket skal gå effektivt..

Om spørsmål/innspill vedrørende oppdraget:

Kontakt nærmeste avdelingskontor i Mattilsynet på 22 40 00 00 eller undertegnede.

Vennlig hilsen

Elisabeth Schei-Berg
Beredskapskoordinator
Mattilsynet region midt
elsbe@mattilsynet.no
22 77 91 79/92 09 27 40

08.09.2021